

DOMSTOLENS DOM

11. december 1985 *

I sag 110/84

angående en anmodning, som Nederlandenes Høje Raad i medfør af EØF-traktatens artikel 177 har indgivet til Domstolen for i den for nævnte ret verserende sag

Hillegom kommune

mod

Cornelis Hillenius

at opnå en præjudiciel afgørelse vedrørende fortolkningen af artikel 12 i Rådets første direktiv 77/780 af 12. december 1977 om samordning af lovgivningen om adgang til at optage og udøve virksomhed som kreditinstitut,

har

DOMSTOLEN

sammensat af præsidenten Mackenzie Stuart, afdelingsformændene U. Everling, K. Bahlmann og R. Joliet, dommerne G. Bosco, T. Koopmans, O. Due, Y. Galmot og T. F. O'Higgins,

generaladvokat: Sir Gordon Slynn
justitssekretær: fuldmægtig D. Louterman

efter at der er afgivet indlæg af:

- sagsøgeren i hovedsagen, Hillegom kommune, ved advokat Dommering,
- sagsøgte i hovedsagen Hillenius, ved advokat Silleviss-Smitt,

* Processprog: Nederlandsk.

- Forbundsrepublikken Tysklands regering ved Seidel og Röder som befuldmægtigede,
- Det forenede Kongeriges regering ved Braggins som befuldmægtiget,
- Den italienske Republiks regering ved avvocato dello Stato Ferri som befuldmægtiget,
- Kommissionen for De europæiske Fællesskaber ved Gilmour og Grondman, Kommissionens juridiske tjeneste, som befuldmægtigede,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse den 11. juli 1985, afsagt følgende

DOM

(Sagsfremstillingen udelades)

Præmisser

- 1 Ved kendelse af 13. april 1984, indgået til Domstolen den 20. april s.å., har Nederlandenes Hoge Raad i medfør af EØF-traktatens artikel 177 forelagt tre præjudicielle spørgsmål vedrørende fortolkningen af artikel 12, stk. 1, i Rådets første direktiv 77/780 af 12. december 1977 om samordning af lovgivningen om adgang til at optage og udøve virksomhed som kreditinstitut (EFT L 322, s. 30).
- 2 Tvisten i hovedsagen udspringer af en deponering af 600 000 HFL, som Hillegom kommune (herefter benævnt kommunen) foretog i juli 1981 i Amsterdam American Bank NV, der senere blev erklæret konkurs i oktober måned s.å. Kommunen krævede i den forbindelse afhørt en række vidner ved Rechtbank Amsterdam. Dette er der ifølge nederlandsk ret under nærmere angivne omstændigheder mulighed for at gøre forud for selve retssagen. Kommunen krævede herved bl.a., at der blev afgivet vidneforklaring af Hillenius, som er chef for regnskabsafdelingen ved Nederlandse Bank (den nederlandske centralbank), som i

Nederlandene udøver det almindelige tilsyn med kreditinstitutter i henhold til den nederlandske lov om tilsyn med banker og sparekasser («Wet Toezicht Kredietwezen» (Wtk)), og som endvidere er tilsynsmyndighed over for bankerne i nævnte direktiv 77/780's forstand (herefter benævnt direktivet).

- 3 Efter at Rechtbank havde truffet beslutning om, at der skulle foretages foreløbig vidneafhøring, påberåbte Hillenius sig, at han havde krav på at blive fritaget for sin vidnepligt med hensyn til en række nærmere angivne spørgsmål vedrørende det af Nederlandse Bank udøvede tilsyn med Amsterdam American Bank NV.
- 4 En af Rechtbank afsagt kendelse om, at Hillenius ikke kunne fritages fra sin vidnepligt, kærede sidstnævnte til Gerechtshof Amsterdam. Ved kendelse af 30. maj 1983 ophævede Gerechtshof kendelsen under henvisning til, at Hillenius til støtte for sin nægtelse af at afgive vidneforklaring med rette havde påberåbt sig sin tjenstlige tavshedspligt efter loven. Til efterprøvelse af denne kendelse indgav kommunen herefter kassationsanke ved Hoge Raad.
- 5 I sin forelæggelseskendelse fastslår Hoge Raad for det første, at Hillenius har påberåbt sig Wtk's artikel 46 til støtte for at nægte at afgive vidneforklaring. Denne bestemmelse lyder således:

»Den, der udfører et hverv i medfør af denne lov eller i medfør af bekendtgørelse, udstedt i henhold til denne lov, må ikke gøre brug af eller videregive oplysninger, som er tilvejebragt i henhold til denne lov eller som er fremkommet ved undersøgelse af bøger eller dokumenter, i videre eller andet omfang end det er nødvendigt for hvervets udførelse eller end det er foreskrevet i denne lov.«

Hoge Raad finder endvidere, at tvisten hovedsagelig drejer sig om forbindelsen mellem Wtk's artikel 46, stk. 1, og artikel 1946 i nederlandske borgerlige love (Burgerlijk Wetboek), hvilken sidste lyder således:

»Enhver, der kan optræde som vidne, er pligtig at afgive vidneforklaring for retten.

Herfra kan dog fritages:

...

3) den, der i kraft af sin stilling, sit erhverv eller en særlig stilling ifølge loven er forpligtet til hemmeligholdelse, men udelukkende vedrørende oplysninger, der er betroet den pågældende i en af disse egenskaber.«

6 Hoge Raad anser det for nødvendigt at få fastslået den nærmere rækkevidde af Wtk's artikel 46, stk. 1, da forudsætningen efter nederlandsk ret for at blive fritaget for afgivelse af vidneforklaring ganske vist er, at der består en sådan tjenstlig tavshedspligt, hvilket imidlertid ikke uden videre er ensbetydende med, at den pågældende også i det konkrete tilfælde kan påberåbe sig tavshedspligten. I samme forbindelse fastslår Hoge Raad, at man i Nederlandene foretog en tilpasning af Wtk med det formål at bringe nederlandsk ret i overensstemmelse med direktivet, hvorfor artikel 46 ikke kan fortolkes uafhængigt af direktivets artikel 12.

7 Direktivets artikel 12 lyder således:

»1) Medlemsstaterne drager omsorg for, at alle der er eller har været tjenestegørende hos de kompetente myndigheder, undergives tjenstlig tavshedspligt. Denne tavshedspligt indebærer, at de fortrolige oplysninger, de modtager i forbindelse med deres hverv kun må videregives til andre personer eller myndigheder i henhold til gældende lovbestemmelser.

2) Stk. 1 er dog ikke til hinder for, at de kompetente myndigheder i de forskellige medlemsstater kan udveksle de meddelelser som omhandles i dette direktiv. De således udvekslede oplysninger omfattes af den tavshedspligt, som påhviler personer, der er eller har været tjenestegørende hos den modtagende kompetente myndighed.

3) Med forbehold af tilfælde, der omfattes af strafferetlige bestemmelser, kan den myndighed, der modtager oplysningerne, kun anvende disse som led i en undersøgelse af betingelserne for, at kreditinstitutterne kan optage virksomhed som sådanne, og med henblik på at lette kontrollen med de pågældende kreditinstitutters likviditet og solvens samt med betingelserne for at udøve virksomhed, eller såfremt den kompetente myndigheds afgørelser påklages til højere myndighed eller indbringes for domstolene i medfør af artikel 13.«

8 På denne baggrund har Hoge Raad forelagt Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

- »1) Finder artikel 12, stk. 1, som bestemmer, hvad medlemsstaterne skal drage omsorg for, også anvendelse på vidneforklaringer under en civil retssag af de personer, der er nævnt i artikel 12, stk. 1, 1. pkt.?
- 2) I bekræftende fald, skal artikel 12, stk. 1, fortolkes på den måde, at der med hensyn til afgivelse af sådanne vidneforklaringer, kun kan antages at foreligge en undtagelse i henhold til en »lovbestemmelse« i direktivets forstand (jfr. herved ordlyden i stk. 1: »kun... i henhold til gældende lovbestemmelser«), såfremt undtagelsen har hjemmel i en lovbestemmelse, der særlig har til formål at fastsætte en undtagelse fra forbudet mod at videregive de nævnte oplysninger?
- 3) Eller kan — stadig under forudsætning af, at spørgsmål 1 besvares bekræftende — den generelle retsregel i artikel 1946, stk. 1, i Burgerlijk Wetboek, betragtes som en lovbestemmelse i henhold til direktivets artikel 12, stk. 1, i medfør af hvilken der kan videregives de i denne bestemmelse omhandlede oplysninger?»

Indlæg ved Domstolen

- 9 Efter kommunens opfattelse bør det første spørgsmål besvares benægtende. Formålet med direktivet er at gøre det lettere at foretage et effektivt tilsyn med kreditinstitutterne, hvorved der udveksles oplysninger mellem de kompetente myndigheder, og hvorved man bevarer de udvekslede oplysningers fortrolige karakter. Direktivets artikel 12 regulerer imidlertid kun selve omfanget af og begrænsningerne i den frivillige anvendelse af de meddelte oplysninger og indeholder dermed også udtrykkelig hjemmel for den nationale lovgiver til at pålægge de kompetente myndigheder at meddele sådanne oplysninger. Med direktivet har man altså ønsket at fastsætte regler for de kompetente myndigheders frivillige anvendelse af de oplysninger, de modtager, men ikke ønsket at gribe ind i den nationale lovgivers beføjelser.
- 10 Vedrørende det andet og tredje spørgsmål anfører kommunen, at det tilkommer den civile ret, for hvilken sagen er indbragt, at afveje hensynet til den tjenstlige tavshedspligt over for hensynet til, at sandheden kommer frem under sagen. De lovgivningsmæssige garantier, som kræves efter direktivets artikel 12, stk. 1, er fuldt ud opfyldt gennem det af retten foretagne skøn vedrørende anvendelsen af lovbestemmelserne i den konkrete situation.

- 11 Heroverfor har Hillenius for det første gjort gældende, at det er fællesskabsretten og ikke den nationale lovgivning, som bestemmer rækkevidden og virkningerne af tavshedspligten i direktivets artikel 12, stk. 1. Tavshedspligten må i princippet anses for ubetinget. Det følger såvel af artikel 12's ordlyd som af direktivets formål, at de fortrolige oplysninger, som ansatte ved de kompetente myndigheder modtager i embeds medfør, ikke må videregives, endog ikke til domstolene under en civil retssag. Den tjenstlige tavshedspligt er nemlig begrundet i, at fællesskabslovgiver har villet skabe de nødvendige betingelser, dels for et effektivt tilsyn med kreditinstitutterne, der indebærer udveksling af oplysninger mellem de kompetente myndigheder, dels for at sikre tilliden hos de kreditinstitutter, hvormed der føres tilsyn, og selve offentlighedens tillid til disse institutter.

- 12 Vedrørende det andet og tredje spørgsmål har Hillenius først anført, at der kun kan gøres undtagelse fra den tjenstlige tavshedspligt, såfremt der er hjemmel hertil i en lovbestemmelse, der er udstedt specielt i dette øjemed. Desuden er det også direktivets formål at sikre, at der ikke anvendes forskellige nationale regler for udveksling af oplysningerne mellem de kompetente myndigheder. Artikel 12, stk. 2, er således klart indført som en undtagelse fra stk. 1. Endelig fremgår det, at det kun er med hensyn til de forhold, som er nævnt i artikel 12, stk. 3, at man ved direktivet har overladt et vist spillerum til de nationale lovbestemmelser vedrørende tavshedspligt, som er omhandlet i stk. 1.

- 13 Forbundsrepublikken Tysklands regering har anført, at direktivets artikel 12, stk. 1, omfatter enhver form for videregivelse af fortrolige oplysninger og dermed også videregivelse af oplysninger til modparten under en civil retssag. Den tjenstlige tavshedspligt er en vigtig forudsætning for, at banktilsynet kan fungere. Da en række rådsdirektiver vedrørende kreditinstitutters fri etableringsret, deres virksomhed og tilsynet med dem pålægger de nationale offentlige myndigheder at udveksle visse vigtige oplysninger vedrørende kreditinstitutterne, må der også være sikkerhed for tavshedspligtens overholdelse uden for medlemsstatens grænser. Om det andet og tredje spørgsmål bemærker den tyske regering, at direktivets artikel 12, stk. 1, overlader det til medlemsstaterne selv at fastsætte, hvorvidt reguleringen af oplysningernes videregivelse skal ske ved generelle eller specielle lovbestemmelser.

- 14 Den italienske Republiks regering har anført, at direktivet henviser til det begreb vedrørende den tjenstlige tavshedspligt, som gælder i de enkelte medlemsstaters nationale lovgivning. Hermed er det anerkendt, at almene hensyn kan gå forud for de hensyn, som den tjenstlige tavshedspligt tilgodeser. Direktivet fastsætter selv de mulige begrænsninger i den tjenstlige tavshedspligt ved et formelt kriterium, nemlig begrebet »lovbestemmelser«. En meget vid og upræcis definition af de undtagelser, der er indeholdt i den nationale lovgivning, vil kunne berøve den tjenstlige tavshedspligt dens indhold. En regel i national ret, der indeholder hjemmel til en sådan undtagelse, uden en tilstrækkelig præcis angivelse af de omstændigheder og almene hensyn, som kan begrunde en sådan undtagelse, vil følgelig være i strid med direktivets ånd og formål.
- 15 Vedrørende det andet spørgsmål har den italienske regering anført, at artikel 12 ikke nærmere bestemmer, på hvilken måde og i hvilken form en undtagelse fra den tjenstlige tavshedspligt skal komme til udtryk i national lovgivning.
- 16 Endelig har den italienske regering vedrørende det tredje spørgsmål anført, at dette spørgsmål ikke kan besvares som led i en fortolkning af bestemmelser i fællesskabsretten.
- 17 Det forenede Kongeriges regering har, som den tyske regering, understreget, at den tjenstlige tavshedspligt er en grundlæggende forudsætning for, at de kompetente myndigheder kan indhente og udveksle oplysninger indbyrdes. Det er for at fremme udvekslingen af sådanne oplysninger, at der er vedtaget særlige bestemmelser i artikel 12, stk. 2 og 3 vedrørende de oplysninger, som er videregivet af en kompetent myndighed til en anden. Tavshedspligten har imidlertid ikke en absolut og ufravigelig karakter, men skal kunne forenes med national ret. Direktivet er ikke tænkt som en harmonisering af de nationale lovbestemmelser om tavshedspligt — og undtagelser herfra — men disse må dog ikke være i strid med direktivets formål. Det må således anses for at være i strid med formålet at videregive oplysninger under sådanne omstændigheder, at det hindrer indhentning og udveksling af oplysninger. Af denne grund foreslår Det forenede Kongeriges regering at fortolke artikel 12 på en sådan måde, at den undtagelsesvis tillader enhver bestemmelse i national ret, der giver hjemmel til videregivelse af oplysninger. Hvad angår stk. 1, sidste pkt., bemærker regeringen, at direktivet ikke begrænser undtagelserne til dem, der særlig er opregnet i selve direktivet eller som er indeholdt i en særskilt bestemmelse herom i national ret.

- 18 Kommissionen har først anført, at direktivet kun udgør en indledende etape i harmoniseringen af lovgivningen om adgang til at optage og udøve virksomhed som kreditinstitut. Med direktivet ophæves alene de mest forstyrrende forskelle i medlemsstaternes lovgivning. Til sikring af et effektivt tilsyn med kreditinstitutterne foreskriver direktivets artikel 7 et tæt samarbejde og udveksling af oplysninger mellem de kompetente myndigheder. Det er i tilknytning til denne samarbejdsforpligtelse, at bestemmelsen i artikel 12 er blevet indført. Endvidere understreger Kommissionen, at den tjenstlige tavshedspligt har et forskelligt indhold i de enkelte medlemsstater, navnlig for så vidt angår muligheden for at meddele oplysninger til skatte- og afgiftsmyndighederne. Disse forskelle udgør en hindring for den fri udveksling af oplysninger. Til løsning af dette problem pålægger artikel 12, stk. 1, medlemsstaterne at fastsætte regler vedrørende den tjenstlige tavshedspligt, men overlader dem selv nærmere at regulere dennes omfang ved de udstedte lovbestemmelser. Stk. 2 foreskriver en fri udveksling af oplysninger, mens stk. 3 indfører et nyt element, hvorefter de oplysninger, der er indhentet fra en anden medlemsstat, kun må benyttes til de formål, som er nævnt i bestemmelsen.
- 19 Ordningen i artikel 12 indeholder således to bestanddele, har Kommissionen anført. For det første reglerne om de oplysninger, der er indhentet inden for medlemsstatens eget område, og hvor de lovbestemmelser, som er nævnt i stk. 1, 2. pkt., fastlægger den nærmere rækkevidde af den tjenstlige tavshedspligt, som disse oplysninger er undergivet. For det andet reglerne vedrørende de oplysninger, som er indhentet i andre medlemsstater, og for hvilke der er indført en fællesskabsordning, som foreskriver, at anvendelsen og videregivelsen af disse oplysninger, er undergivet kriterierne i stk. 3. Bortset fra de tilfælde, som er nævnt i artikel 13, er det således udelukket under en civil retssag at anvende de oplysninger, der er indhentet fra de andre medlemsstater.
- 20 Ifølge Kommissionen vedrører de spørgsmål, som er forelagt af den nationale ret, kun de oplysninger, der er indhentet inden for medlemsstatens eget område, dvs. den første af de ovenfor nævnte ordninger. Hvad angår denne ordning er det Kommissionens opfattelse, at det står medlemsstaterne frit for at tillade mere vidtgående indgreb i den tjenstlige tavshedspligt, såfremt denne principielt fortsat håndhæves. Den nationale lovgiver kan inden for rammerne af denne ordning overlade det til domstolene at bedømme det hensyn, der er beskyttet ved den tjenstlige tavshedspligt, i forhold til andre lovlige hensyn. En generel lovbestemmelse, hvorefter en person er pligtig at afgive vidneforklaring under en civil sag,

kan betegnes som en lovbestemmelse i henhold til artikel 12, stk. 1, 2. pkt., forudsat bestemmelsen giver domstolene mulighed for at foretage en afvejning mellem de nævnte hensyn.

Formålene med direktiv 77/780 og den sammenhæng, hvori artikel 12 skal fortolkes

- 21 En hensigtsmæssig besvarelse af de spørgsmål, som er forelagt vedrørende fortolkningen af artikel 12, stk. 1, i direktiv 77/780, forudsætter, at artikel 12 ansues i sin sammenhæng med direktivets øvrige bestemmelser og direktivets formål.
- 22 Det fremgår af direktivets anden og tredje betragtning, at direktivet alene har til formål at ophæve de mest forstyrrende forskelle i medlemsstaternes lovgivning vedrørende de ordninger, som kreditinstitutterne er underlagt, og at de bestemmelser, der er nødvendige for at oprette et fælles marked for kreditinstitutter, skal indføres i etaper.
- 23 Ifølge direktivets artikel 7 skal der være et tæt samarbejde mellem de kompetente myndigheder i medlemsstaterne. De skal således meddele hinanden alle sådanne oplysninger om kreditinstitutternes ledelse, drift og ejerforhold, der vil kunne lette tilsynet med disse og lette undersøgelsen af betingelserne for, at der kan meddeles dem tilladelse, samt meddele alle de oplysninger, der vil kunne lette kontrollen med deres likviditet og solvens. Det er på denne baggrund, at direktivets artikel 12, stk. 3, pålægger medlemsstaterne at drage omsorg for, at de myndigheder, som modtager oplysningerne, udelukkende anvender dem til en række angivne formål, nemlig for det første som led i en undersøgelse af, at betingelserne er opfyldt for at der overhovedet påbegyndes virksomhed som kreditinstitut, for det andet med henblik på at lette kontrollen med kreditinstitutternes virksomhed, navnlig med hensyn til deres likviditet og solvens, samt for det tredje i forbindelse med en administrativ klage eller en sag, der er indbragt for domstolene til prøvelse af en af myndighederne truffet beslutning. Der gælder imidlertid en generel undtagelse fra denne strikte begrænsning af adgangen til at benytte oplysningerne, nemlig med hensyn til oplysninger, som er modtaget i tilfælde, hvor der er indledt strafferetlig forfølgning.
- 24 Artikel 12, stk. 1, pålægger medlemsstaterne at drage omsorg for, at ansatte ved de kompetente myndigheder undergives tjenstlig tavshedspligt, men fastlægger ikke nærmere tavshedspligtens indhold eller omfang. Den overlader det derimod til medlemsstaterne selv at regulere disse spørgsmål, og bestemmer blot, at de fortrolige oplysninger, som er undergivet tavshedspligt, kun må videregives i henhold til

gældende lovbestemmelser. Det er ud fra samme betragtning, at det i artikel 12, stk. 2, bestemmes, dels at tavshedspligten ikke er til hinder for, at de kompetente myndigheder udveksler oplysninger indbyrdes, dels at de således udvekslede oplysninger er underlagt tavshedspligt.

Første spørgsmål

- 25 Det første spørgsmål er i det væsentlige, om den i artikel 12, stk. 1, omhandlede tavshedspligt — der påhviler alle, som er eller har været tjenestegørende hos de kompetente myndigheder, og som indebærer, at de fortrolige oplysninger, de modtager i forbindelse med deres erhverv, som hovedregel ikke må videregives til andre personer eller myndigheder — tillige gælder, når de nævnte personer skal afgive vidneforklaring under en civil retssag.
- 26 En gennemgang af direktivets generelle formål og den sammenhæng, hvori artikel 12, stk. 1, indgår, viser, at direktivet — som et skridt mod det endelige formål, dvs. de nødvendige regler for et fælles marked for kreditinstitutter — skal gøre det lettere for de kompetente myndigheder i den medlemsstat, hvor kreditinstitutterne har hjemsted, at føre samlet tilsyn med dem. På grund af forskellene i medlemsstaternes lovgivning på dette punkt præciserer direktivet, at medlemsstaternes kompetente myndigheder skal arbejde tæt sammen med henblik på at føre tilsyn med kreditinstitutternes virksomhed. Det er til opfyldelsen af dette formål, at direktivet foreskriver tjenstlig tavshedspligt og en pligt for de kompetente tilsynsmyndigheder til indbyrdes udveksling af oplysninger, som kan lette kontrollen med kreditinstitutternes likviditet og solvens.
- 27 En effektiv beskyttelse af den tjenstlige tavshedspligt er nemlig nødvendig, for at den bankkontrol, som er baseret på den enkelte medlemsstats tilsyn og på de kompetente myndigheders udveksling af oplysninger, kan fungere godt. Uanset til hvilket formål det sker, vil videregivelsen af fortrolige oplysninger nemlig kunne have skæbnesvangre følger ikke blot for det kreditinstitut, der er direkte berørt heraf, men også for bankvæsenets funktion som helhed. Fandtes der således ikke en sådan tavshedspligt, ville den obligatoriske udveksling af oplysninger mellem de kompetente myndigheder blive bragt i fare, fordi en medlemsstats kompetente myndigheder i så fald ikke kunne være sikre på, at de fortrolige oplysninger, de havde afgivet til myndighederne i en anden medlemsstat, principielt bevarer deres fortrolige karakter.

- 28 Det er ud fra denne opfattelse, at såvel de regeringer, som har afgivet indlæg i sagen, som Kommissionen og Hillenius med rette har gjort gældende, at det er af overordentlig stor betydning, at alle, som er eller har været tjenestegørende hos de kompetente myndigheder, fortsat er bundet af tavshedspligten. Det fremgår da også dels af artikel 12, stk. 1's ordlyd, hvorefter fortrolige oplysninger, som er modtaget i tjenstlig medfør, »kun må videregives til andre personer eller myndigheder i henhold til gældende lovbestemmelser«, dels af direktivets formål, at forbudet mod videregivelse af oplysninger også gælder for vidneforklaringer, der skal afgives under en civil retssag.
- 29 Det første spørgsmål må følgelig besvares med, at bestemmelsen i direktivets artikel 12 — hvorefter den tjenstlige tavshedspligt, som påhviler alle, der er eller har været tjenestegørende hos de kompetente myndigheder, indebærer, at de fortrolige oplysninger, de modtager i forbindelse med deres hverv, kun må videregives til andre personer eller myndigheder i henhold til gældende lovbestemmelser — også finder også anvendelse på vidneforklaringer under en civil retssag.

Andet og tredje spørgsmål

- 30 Det andet og tredje spørgsmål er, om de lovbestemmelser, hvortil der henvises i direktivets artikel 12, stk. 1, skal forstås på den måde, at der er tale om lovbestemmelser, som særlig har til formål at foreskrive en undtagelse fra forbudet mod videregivelse af den form for oplysninger, som direktivet finder anvendelse på, eller om der sigtes til sådanne mere generelle bestemmelser, hvori der er fastsat begrænsninger i vidnepligten som følge af hensynet til den tjenstlige tavshedspligt.
- 31 Som bemærket ovenfor under gennemgangen af den sammenhæng, hvori artikel 12 indgår, og af direktivets formål, udgør artikel 12 et led i den første etape af harmoniserings- og koordinationsbestræbelserne vedrørende kreditinstitutter. Selv om direktivet opstiller et principielt forbud mod, at medlemsstaterne videregiver fortrolige oplysninger, tager det hensyn til de væsentlige forskelle i de nationale lovgivninger vedrørende tavshedspligtens beskyttelse.
- 32 Da artikel 12, stk. 1, hverken har til formål at indføre en ubetinget forpligtelse eller at fastsætte regler for eller harmonisering af den tjenstlige tavshedspligts rækkevidde, udgør bestemmelsen en garanti for denne tavshedspligt, så længe der

ikke i de nationale lovgivninger nu eller i fremtiden er fastsat bestemmelser, som gør det muligt under visse nærmere omstændigheder at fravige forbudet mod at videregive fortrolige oplysninger. Artikel 12's generelle henvisning til lovbestemmelserne i den enkelte medlemsstat viser således, at der under denne første etape, hvor man udelukkende tilsigter at ophæve de mest forstyrrende forskelle i medlemsstaternes lovgivning, kan gøres undtagelse fra den tjenstlige tavshedspligt ved bestående eller senere lovbestemmelser i medlemsstaterne.

33. Hvad angår den konflikt, som kan opstå mellem, på den ene side, hensynet til at sandheden kommer frem, hvilket hensyn er en grundlæggende forudsætning for god retspleje, og på den anden side det nødvendige hensyn til at bevare fortroligheden af visse oplysninger, bemærkes, at det tilkommer den ret, for hvem sagen er indbragt, at afveje disse hensyn over for hinanden, såfremt den nationale lovgiver ikke har løst konflikten ved fastsættelse af særlige lovbestemmelser. I en sag som den foreliggende, hvor der ifølge den fortolkning, der er anlagt af retten i hovedsagen, synes at være tale om en generel national ordning, tilkommer det den nationale ret at afveje de nævnte hensyn over for hinanden, før den træffer afgørelse om, hvorvidt et vidne, som har modtaget fortrolige oplysninger, kan påberåbe sig den ham påhvilende tavshedspligt. Herunder tilkommer det i givet fald den nationale ret navnlig at vurdere hvilken betydning, der bør tillægges den omstændighed, at oplysningerne i sagen blev modtaget af de kompetente myndigheder i de øvrige medlemsstater i overensstemmelse med fremgangsmåden i direktivets artikel 12, stk. 2.
34. Følgelig må det andet og tredje spørgsmål besvares med, at de i artikel 12, stk. 1, omhandlede lovbestemmelser, som indeholder hjemmel til at videregive oplysninger, der er modtaget som fortrolige, sigter til generelle bestemmelser, der ikke særlig har til formål at fastsætte en undtagelse fra forbudet mod videregivelse af sådanne oplysninger, som direktivet finder anvendelse på, men som fastsætter begrænsninger i vidnepligten som følge af den tjenstlige tavshedspligt.

Sagens omkostninger

35. De udgifter, der er afholdt af Forbundsrepublikken Tysklands, Den italienske Republik og Det forenede Kongeriges regeringer samt af Kommissionen for De europæiske Fællesskaber, der har afgivet indlæg ved Domstolen, kan ikke godtgøres. Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den nationale ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagens omkostninger.

På grundlag af disse præmisser

kender

DOMSTOLEN

vedrørende de spørgsmål, som er forelagt af Nederlandenes Hoge Raad ved kendelse af 13. april 1984, for ret:

- 1) Bestemmelsen i artikel 12, stk. 1, i direktiv 77/780 — hvorefter den tjenstlige tavshedspligt, som påhviler alle, der er eller har været tjenstegørende hos de kompetente myndigheder, indebærer, at de fortrolige oplysninger, de modtager i forbindelse med deres hverv, kun må videregives til andre personer eller myndigheder i henhold til gældende lovbestemmelser — finder også anvendelse på vidneforklaringer under en civil retssag.
- 2) De i artikel 12, stk. 1, omhandlede lovbestemmelser, som indeholder hjemmel til at videregive oplysninger, der er modtaget som fortrolige, sigter til generelle bestemmelser, der ikke særlig har til formål at fastsætte en undtagelse fra forbudet mod videregivelse af sådanne oplysninger, som direktivet finder anvendelse på, men som fastsætter begrænsninger i vidnepligten som følge af den tjenstlige tavshedspligt.

Mackenzie Stuart	Everling	Bahlmann	Joliet
Bosco	Koopmans	Due	O'Higgins

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 11. december 1985.

P. Heim
Justitssekretær

A. J. Mackenzie Stuart
Præsident